

Leder

Marit Honerød Hoveid

En ny start, endring, nyutvikling, forandring – det må være nøkkelordene for dette første nummeret av *Nordisk tidsskrift for utdanning og praksis*. Vi er svært stolte av den nye profilen tidsskriftet har fått. Målet vårt er å åpne tidsskriftet mot en bredere forfatter- og leserkrets, samtidig som vi tar vare på viktige kvaliteter i det tidligere tidsskriftet *FoU i praksis*. Dette tidsskriftet har eksistert i mer enn 10 år, først utgitt gjennom Tapir og Akademika, de siste årene gjennom Fagbokforlaget. Hvorfor endre noe som allerede er etablert og har fått en posisjon? Det er det flere grunner til.

Marit Honerød Hoveid, Institutt for pedagogikk og livslang læring, NTNU, E-post: marit.hoveid@ntnu.no

Hvorfor nytt navn på tidsskriftet?

Tidsskriftet FoU i praksis ble etablert på samme tid som konferansen FoU i praksis startet. Tidsskriftet har alltid hatt en uavhengig posisjon i forhold til konferansen, og med nytt navn blir dette lettere å kommunisere utad. Den viktigste grunnen til navnebyttet er likevel å kommunisere enda tydeligere hva som er tidsskriftets mål og profil. Først og fremst ønsker vi bygge opp om at dette skal være et nordisk tidsskrift innenfor lærerutdanning og pedagogikk og vårt særskilte fokus er relasjonen mellom utdanning og praksis. Dette er fremdeles et vidt nedslagsfelt. En av utfordringene for tidsskriftet er at mye av arbeidet som dokumenteres innenfor vårt fagfelt handler om utviklingsarbeid. Utviklingsarbeid kan bli forskning, og det kan utvikles til en vitenskapelig studie som publiseres gjennom en vitenskapelig artikkel. Gjennom ett års erfaring som hovedredaktør ser jeg en trend når det gjelder hvilke artikler som avvises. På generelt grunnlag vil jeg si at tekstene ofte fremstår som rapporter fra pedagogisk utviklingsarbeid, eller at forfatteren forsøker å gjøre noe til forskning som i utgangspunktet ikke handlet om forskning, men om utdanning. Artikkelformatet og vitenskapelig publisering stiller krav til forfatteren og teksten. Det er mulig vi som

tidsskrift må ta oss litt tid til å analysere noen av de tekstene vi avviser – slik at vi kan gi enda bedre tilbakemeldinger som kan hjelpe forfattere med å utvikle tekstene. Fordi arbeidet som tidsskriftredaktør er dugnadsarbeid må likevel det meste gjøres før slike tekster sendes til et tidsskrift, under avklaringen av problemstilling, metode og framstillingsform. Dette er komplekse prosesser uten enkle svar. Som tidsskrift ønsker vi å være med på utviklingen av utdanningsrelatert forskning i relasjon til ulike praksisfelt. Tidsskriftets mål og profil presiserer dette.

Digital løsning, åpen tilgang og muligheter for videreutvikling

Tidsskriftet har operert med «Open Access» gjennom publiseringsavgift og digital publisering siden 2016. Endringen på dette området skjer fortløpende og kravene som stilles for at artikler skal holde vitenskapelig kvalitet og svare på ulike lisenser knyttet til publisering, er under utvikling nasjonalt og internasjonalt. Det forutsetter at vi har støtte av et forlag som ønsker å satse på OA-tidsskrift. Cappelen Damm Akademisk gjør det gjennom sin plattform NOASP (<http://noasp.no>). Vi er svært glade for den hjelp og støtte vi har fått med å flytte tidsskriftet til en digital plattform som reduserer behovet for manuelt arbeid og e-poster, og som gjør at både forfattere, fagfeller og vi som redaktører hele tiden kan følge med på hvor i prosessen en artikkel befinner seg. OA-publisering av forskning handler om mye mer enn det at alle bør få tilgang til den forskning som gjøres. Publisering er en prosess som tar tid og som krever mange ledd for å kvalitetssikre det som blir publisert. I diskusjoner rundt plan S (initiativ for åpen tilgang til all offentlig finansiert forskning innen 2020) savner jeg noen ganger refleksjoner over hva som ligger bak en publikasjon. Den enkelte forsker og forskningsprosjekt er viktig, åpen tilgang er viktig – men publisering er en langsom prosess som spenner helt fra den enkelte forsker/forskergruppe, via tidsskriftredaktører til fagfeller og forlagets arbeid forbundet med publisering av det endelige produktet – artikkelen. Denne prosessen handler om kvalitetssikring, ikke alltid lett i en tidsalder der mengde – antall publikasjoner – kan se ut til å være viktigere enn kvalitet. I tillegg er publisering både et håndverk og et kommersielt anliggende. For den enkelte forsker handler det om den hjelp du kan få slik at din forskning både skal nå ut, og til at den blir kvalitetssikret (fagfellevurdert, korrekturlest mm.). Med NOASP-plattformen er vi trygge på at det legges til rette for kvalitetssikring og videreutvikling av tidsskriftet. Redaksjonen vil sammen med forlaget og det nye redaksjonsrådet jobbe med dette.

Nordisk tidsskrift for utdanning og praksis eies av NTNU, representert ved Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL) og Institutt for lærerutdanning (ILU). Derfor hører hovedredaktør og de fem medredaktørene til ved disse to instituttene. Tidsskriftet er et uavhengig vitenskapelig tidsskrift som utgis på nivå 1. For å sikre

en bredere representasjon og flere faglige innspill er det nedsatt et nytt redaksjonsråd med representasjon fra flere utdanningsinstitusjoner både i Norge og de andre nordiske landene. I det nye tidsskriftet vil alle artikler bli publisert som selvstendige publikasjoner som kan lastes ned i ulike format etter hvert som de har vært gjennom prosessen som kvalifiserer for publisering. Rekkefølge og antall artikler per nummer er derfor tilfeldig. Vi legger opp til to nummer per år, samt et temanummer. I tillegg til nr. 1 i 2019, som er dette nummeret av *Nordisk tidsskrift for utdanning og praksis*, kommer et nr. 2 som er et temanummer om «Assessment – Mentoring – Teacher Education» – så følg med!

Nr 1. 2019 består så langt av fire artikler, før dette nummeret lukkes kan et par artikler bli lagt til. Innledningsvis ble nøkkelordene: *En ny start, endring, nyutvikling, forandring* angitt som sentrale for dette nummeret. Det gjelder også disse fire artiklene.

Irina Ivashenko Amdal og Marit Ulviks artikkel retter oppmerksomheten mot «Nye læreres erfaringer med skolen som organisasjon». I studien som artikkelen bygger på, har forfatterne intervjuet fem lærerstudenter da de var i det siste semesteret i lærerutdanningen og etter de tre første månedene i arbeid i skolen. Studien viser at de gjennom utdanningen har dannet seg et visst kjennskap til skolen og dens kultur, og de både gleder og gruer seg til lærerjobben. Det går likevel frem i studien at de stiller få krav til sin fremtidige arbeidsplass. Av studien fremgår det at de nye lærerne får svært utfordrende arbeidsbetingelser, og de opplever en manglende mentorstøtte eller veiledning. I artikkelen konkluderer forfatterne at det er bekymringsfullt at de erfarne lærernes behov blir prioritert framfor behovene til de nyutdannede. De peker på at dersom beskrivelsene til deres deltagere er utbredt, trengs det forbedring og utprøving både knyttet til lærerutdanning, til hvilke oppgaver nyutdannede får, til hvordan de følges opp og til hvordan skoleverket utnytter den kompetansen de faktisk har. Også den neste artikkelen omhandler det å være ny som lærer.

Ingrid Birkelund og Per Midthaugen skriver om det å være «Ny som kroppsøvlingslærer – hvordan oppleves det første året i yrket?» Denne studien omhandler nyutdannede kroppsøvlingslæreres første år i læreryrket. Oppmerksomheten rettes mot overgangen fra utdanning til yrkesutøvelse, der lærerens opplevelse av relasjonsforhold til elever, foreldre og kollegaer er sentralt. Resultatene viser at alle de nyutdannede kroppsøvlingslærerne følte på et ansvar som lærer som de ikke opplevde i lærerutdanningen. Dette ansvaret handlet om opplevelsen av å stå alene og om å ta avgjørelser i krevende situasjoner. Dette gjorde det utfordrende å samarbeide med de erfarne lærerne på skolen.

«Hvordan skape et møtested mellom utdanningsforskning og praksisfeltet?» **Agnieszka B. Jarvoll** har undersøkt hvordan e-post utvekslinger i en tidlig fase i et utviklingsprosjekt kan bidra til å skape et møtested mellom to ulike kulturer og

hvilke implikasjoner denne utvekslingen har for denne typen prosjekt. Hennes teoretiske rammeverk er CHAT (Cultural historical activity theory), her brukt som et verktøy for utvikling i det som kalles «Change laboratory». I et «Change laboratory» arbeider forskeren og deltakerne sammen for å utvikle en praksis med vekt på ekspansiv læring. Ekspansiv læring er en prosess der deltakerne finner ut av og løser motsetninger som dukker opp i et endringsprosjekt. Jarvoll har brukt konstant komparativ metode til å analysere e-poster mellom deltakerne i prosjektet. Hennes funn viser flere ulike faser i prosjektet der motsetninger dukker opp og analysen munner ut i en modell for det hun beskriver som ekspansive dialoger mellom forskeren og praksisfeltet. Denne modellen kan brukes til å forstå og sammenligne faser i andre utviklingsprosjekter.

Christin Tønseth's artikkel «Utdanningsreformer og voksnes læring. Gap mellom intensjoner og resultater når ideologi og politikk fyller kunnskapshullene» problematiserer implementeringen av store utdanningsreformer. Med utgangspunkt i tre norske reformer viser hun hvordan omtalen av voksnes læring er preget av ulike verdier og kunnskapssyn. Abstrakte og vage formuleringer skjuler kunnskapshull og politiske kompromisser. Tønseth konkluderer med at det er behov for et mer helhetlig kunnskapsgrunnlag for politikkutforming for voksnes læring.

Trondheim, August 2019.